

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **S. K.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 8. 2005, č. j. 60 Az 220/2004 - 35,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 8. 2005, č. j. 60 Az 220/2004 – 35,
se z r u š u j e a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem ze dne 23. 3. 2005, č. j. 60 Az 220/2004 – 18, zamítl Krajský soud v Ostravě žalobu, již se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 11. 2004, č. j. OAM-3208/VL-10-03-2004 o zamítnutí jeho žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Soud, stejně jako žalovaný, dospěl k závěru, že žalobce podal žádost o udělení azylu jen s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, když to mu bylo uděleno dne 8. 10. 2004 na tři roky za nelegální pobyt na území České republiky. Protože žalobce naplnil podmínky pro použití § 16 odst. 1 zákona o azylu, nezkoumal žalovaný již, zda žalobce splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu. Soud se s tímto posouzením věci žalovaným rovněž ztotožnil.

Proti citovanému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, v níž se dovolával důvodů specifikovaných v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) až d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), když namítal, že Krajský soud v Ostravě posoudil uvedenou kauzu v rozporu s platným právním řádem

a dopustil se při jejím projednávání takových pochybení (stejně jako žalovaný), která jsou v rozporu se zákonem o azylu. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 3. 2005, č. j. 60 Az 220/2004 – 18 a současně požádal o ustanovení bezplatného právního zástupce pro řízení o kasační stížnosti a o přiřazení tlumočníka. Žádal též, aby Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 107 s. ř. s. přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

Vzhledem k nutnosti rozhodnutí o stěžovatelově žádosti na ustanovení bezplatného právního zástupce pro řízení o kasační stížnosti, zaslal mu soud za účelem posouzení podmínek navrhovaného opatření, formulář „Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro rozhodnutí o žádosti o ustanovení zástupce“ spolu s přípisem, aby jej vyplněný, podepsaný a datovaný soudem vrátil ve lhůtě 15-ti dnů ode dne doručení výzvy. Obě písemnosti, tj. jak výzva, tak i výše označený formulář, byly zaslány stěžovateli v ruském překladu. Stěžovatel ve stanovené lhůtě zaslal soudem zpět vyplněný, podepsaný a datovaný formulář (vzor 60 s. ř. s.).

Usnesením ze dne 8. 8. 2005, č. j. 60 Az 220/2004 – 35 rozhodl Krajský soud v Ostravě tak, že se žalobci zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti neustanovuje. Zdůraznil, že účastník, který žádá o ustanovení zástupce pro řízení musí mj. prokázat, že splňuje podmínky pro úplné osvobození od soudních poplatků ve smyslu § 138 odst. 1 o. s. ř. Za tím účelem doručil soud stěžovateli vzor 060 s. ř. s., avšak žalobce v něm neuvedl pravdivé údaje, pokud sdělil, že nemá žádný příjem ani majetek. Toto tvrzení je totiž v rozporu s obsahem smlouvy o nájmu uzavřené dne 1. 9. 2003 (která je součástí správního spisu), mezi stěžovatelem jako nájemcem a M. B. jako pronajímatelem, podle níž pronajímatel přenechává nájemci (stěžovateli) do užívání byt sestávající z pokoje, kuchyně a předsíně s úplným příslušenstvím v bytě č. 22, č. p. 738 v R. v P. 4 – K. na dobu tří let za smluvní nájemné 6500 Kč měsíčně s tím, že zálohy na služby poskytované s užíváním bytu budou upraveny podle počtu osob a podle účtovaných cen služeb. Žalobce v pronajatém bytě skutečně bydlí, neboť na adresu tohoto bytu mu byly písemnosti doručeny. Soud proto dospěl k závěru, že žalobce podmínky pro osvobození od soudních poplatků nesplňuje. Nebyl mu proto ustanoven zástupce pro řízení o kasační stížnosti z řad advokátů, protože vezme-li se v úvahu pravděpodobnost nákladů vynaložených k provedení potřebného úkonu advokátem, nemohou podle názoru krajského soudu vynaložené náklady ohrozit uspokojování osobních potřeb žalobce.

Proti tomuto usnesení podal žalobce včas kasační stížnost, v níž nesouhlasil se zamítnutím jeho žádosti o ustanovení zástupce, protože se v průběhu azylového řízení několikrát změnil azylový zákon a kvůli špatné znalosti českého jazyka stěžovatel neměl možnost prostudovat tyto změny. Uvedl dále, že bydlí v podnájmu u pana M. B. spolu s rodinou sestry, která mu poskytuje veškerou pomoc. Sám nemá právo být zaměstnaný a snaží se studovat češtinu. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil usnesení Krajského soudu v Ostravě a ustanovil mu právního zástupce.

Žalovaný se k této kasační stížnosti nevyjádřil.

Krajský soud v Ostravě poté předložil spis nejprve k rozhodnutí o kasační stížnosti podané proti usnesení tamního soudu o neustanovení zástupce stěžovateli pro řízení o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Ačkoliv stěžovatel v této kasační stížnosti výslovně neuvedl, pro který z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. pokládá napadené usnesení za nezákonné, z povahy tohoto rozhodnutí je zřejmé, že se dovolává důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem, pokud uvedený soud dospěl k závěru, že stěžovatel nesplňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem pouze v tom, že dosavadní výsledky řízení neposkytují dostatečný podklad pro posouzení v řízení řešené právní otázky.

Podle ustanovení § 35 odst. 7 s. ř. s. může předseda senátu navrhovateli (žalobci), u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Podle § 138 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), použitého pro toto řízení podle § 64 s. ř. s., lze účastníkovi přiznat zcela nebo zčásti osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka.

Podle § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V projednávané věci stěžovatel v řízení vystupuje jako osoba bez výše předepsaného právnického vzdělání a povinně tudíž musí být v řízení o kasační stížnosti podané proti napadenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 3. 2005, č. j. 60 Az 220/2004 – 18, zastoupen advokátem. Aby mu mohl být advokát ustanoven soudem, musí splňovat předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, které jsou dány především osobními, výdělkovými a majetkovými poměry účastníka. Správně proto Krajský soud v Ostravě za tím účelem zaslal stěžovateli k tomu určený formulář „Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro rozhodnutí o žádosti o ustanovení zástupce“. S výjimkou popisu osobních a rodinných poměrů (kde stěžovatel uvedl své jméno, příjmení, státní příslušnost, osobní stav a místo bydliště), veškeré ostatní rubriky stěžovatel proškrtal, tj. sdělil, že nemá žádný příjem z pracovního nebo obdobného poměru (ze závislé činnosti či funkční požitky), nemá příjem z podnikání či jiné samostatné výdělečné činnosti, nepobírá příjmy z hmotného a sociálního zabezpečení a nemá ani žádné jiné další příjmy či majetek. Krajský soud v Ostravě k tomu konstatoval, že tyto stěžovatelovy údaje nejsou pravdivé, neboť nekorespondují se zjištěním, že stěžovatel se zavázal platit za užívání bytu měsíčně částku 6500 Kč a je tudíž vyloučeno, aby neměl žádné příjmy či jiný majetek. Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem potud, že uvedená zjištění vyvolávají pochybnosti o pravdivosti údajů, které stěžovatel sdělil v „potvrzení“, avšak nesouhlasí s jeho závěrem, že poskytují dostatečný podklad pro to, aby stěžovatelova žádost mohla být bez dalšího zamítnuta. Pokud krajský soud zmíněný rozpor vyvolávající důvodné pochybnosti o pravdivosti stěžovatelových údajů shledal, měl se je pokusit odstranit dotazem na stěžovatele, z jakých finančních zdrojů hradí výši nájemného z bytu a ostatní výdaje spojené s úhradou životních potřeb. Teprve na základě obsahu stěžovatelovy odpovědi, eventuelně ověření její pravdivosti, mohl o návrhu rozhodnout. Pokud nyní v kasační stížnosti stěžovatel tvrdí, že v bytě bydlí s rodinou své sestry, která mu poskytuje veškerou pomoc,

lze připustit, že tento údaj zamlčel, což věrohodnost zmíněného dokladu snižuje, nelze však bez dalšího říci, tj. bez ověření tohoto údaje např. dotazem na sestru stěžovatele, že by poskytnuté údaje byly nepravdivé.

Na Krajském soudu v Ostravě bude, aby naznačeným způsobem posoudil znovu z hlediska ustanovení § 35 odst. 7 s. ř. s., zda jsou u navrhovatele splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků a pro možnost ustanovení advokáta stěžovateli pro řízení o kasační stížnosti. Zatím pro posouzení této právní otázky soudem nejsou dány dostatečné podklady.

Z uvedených důvodů shledal proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou, a proto zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě a věc mu vrátil v tomto rozsahu k dalšímu řízení. V něm je uvedený soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 1 a 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. prosince 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu